

saadanne Ændringer falde for at lade Nationalbanken fortsætte eller vil sige: Disse Ændringer ere os af saa stor Vigtighed og Betydning, at uden dem ville vi ikke vedtage Lovforslaget, uden dem kunne vi ikke lade Nationalbanken fortsætte, saa maa vi gaa over til en ny Institution en eller anden ny Maade at faa vort Pengevæsen og Omløbet af Pengesedler besørget paa.

Saaledes er altsaa Forholdet. Det er selvfølgelig ikke faldet Regeringen ind at ville binde Rigsdagen; men netop da Forholdet er saaledes, vil jeg ogsaa henstille til det høje Ting at søge at fremme Lovforslaget saa hurtigt som muligt. Det er jo ganske vist først den 31. Juli 1908, Nationalbankens Oktroj udløber, og der er altsaa halvandet Aar til, men paa den anden Side maa man ogsaa være paa det rene med, at hvis Nationalbanken ikke skal fortsætte, hvis der skal oprettes en anden Institution, eller det skal gaa over til Staten, eller hvorledes man nu vil ordne det, vil der gaa en Tid med de nødvendige Forberedelser og navnlig med Trykning af de nødvendige Pengesedler, saaledes at det i saa Fald vilde være i alt Fald meget heldigt, om man vidste det allerede i denne Rigsdagssamling, saaledes at de fornødne Forberedelser kunne blive truffene.

Jeg tvivler nu heller ikke om, at det vil lykkes i denne Rigsdagssamling at komme til en Afgørelse af denne Sag, idet jeg ikke kan se, at de Spørgsmaal, som foreligge, i Virkeligheden ere saa mange eller saa vanskelige, at man ikke meget let i denne Samling skulde kunne komme til et Resultat i den ene eller den anden Retning.

Det ærede Medlem for Hornslet (N. P. Jensen) mente, at det vilde være det rigtigste, at Staten fik al den Fordel, der fremkom derved, at der ved Seddelindkaldelsen var Sedler, som ikke kom frem. Jeg skal ikke i og for sig modsige ham deri, men naar Forslaget gaar ud paa, at Staten og Nationalbanken skulle dele, er Forslaget paa dette Punkt et Kompromis; og Kompromis'er kan der jo altid indvendes noget imod. Jeg skal dog bemærke, at medens man jo nok kan sige, at det er Samfundet, der har sat alle disse Sedler overstyr, og at disse Penge derfor burde komme Samfundet til gode, kan man paa den anden Side dog ogsaa sige, at naar en Debitor ikke bliver krævet for de Penge, han skylder bort, er det ikke Samfundet, der faar Fordelen derved, men det er Debitor selv. Naar man nu altsaa ser paa begge disse Betragtninger, kunde det maa-

ske dog være, at det var det rigtige Resultat, man i Overenskomsten er kommen til, nemlig at dele lige over.

Om de 750,000 Kr., der forlods af Udbyttet skulle udbetales til Statskassen, ere for meget eller for lidt, kan der altid være forskellige Meninger om. Det ærede Medlem for Bogense (Aadal) synes at mene, at det var for meget, og det ærede Medlem, der først havde Ordet, mente, at det, om ikke nu, saa i Tidens Løb, hvis Udbyttet maatte blive større, vilde blive ulovlig lidt. Lige overfor dette skal jeg henviser til, at den Ret, der er tillagt Statskassen til Andel i Udbyttet, standser ikke ved de 750,000 Kr., den begynder netop igen, naar det viser sig, at Nationalbanken faar større Udbytte, end man i Øjeblikket tænker sig. Naar Udbyttet har naaet en vis Størrelse, begynder Statskassen paa ny at tage Del deri med en Fjerdedel af, hvad det er over en vis Størrelse, hvilket, hvis det virkelig bliver et Merudbytte, som har noget at betyde, slet ikke vil blive Smaasummer.

Men deri er jeg enig med flere af de ærede Medlemmer, der have haft Ordet, at man vistnok bør se saaledes derpaa, at den Afgift, som Statskassen faar, er ikke det principale i denne Sag. Det er godt, og det er rigtigt, at Statskassen faar denne Afgift paa 750,000 Kr., og 750,000 Kr. fast om Aaret er en betydelig Sum, som Statskassen ikke bør skyde fra sig, men det, som er Hovedsagen, er, at Landets Seddelvæsen vedbliver at være paa en god og solid Fod, saaledes at alle og enhver ere villige til at modtage disse Sedler i den daglige Omsætning, uden, saaledes som Forholdet var i ældgamle Dage, og saaledes som man ogsaa har set i andre Lande, at frygte for, om den Seddel nu virkelig er det værd, som den lyder paa. Det er jo her i Landet saa længe siden, vi havde Kurs paa vore Pengesedler, saaledes at man, naar man fik en Pengeseddel i Haanden, først maatte regne ud, hvor stort et Beløb man virkelig kunde tage den for, saa at det i det daglige Liv, Mand og Mand imellem, er fuldstændig glemt, hvorledes dette Forhold var; men det er ikke saa uhyre mange Aar siden, at man har kendt det i andre europæiske Lande, og hele den Skade, alt det Tab i den daglige Omsætning, al den Fortræd, som derved paaføres Handel og Vandel og Samkvemet med andre Lande, er saa betydelig, at man i første Række maa søge at holde sig derfra.

Det er ogsaa en af de Grunde, som